

Giải bài 1 SBT Toán 10 tập 1 trang 57

Viết điều kiện của các phương trình sau

a) $\sqrt{2x+1} = \frac{1}{x}$

b) $\frac{x+2}{\sqrt{2x^2+1}} = 3x^2 + x + 1$

c) $\frac{x}{\sqrt{x-1}} = \frac{2}{\sqrt{x+3}}$

d) $\frac{2x+3}{x^2-4} = \sqrt{x+1}$

Lời giải:

a) Điều kiện của phương trình là $x \geq -\frac{1}{2}$ và $x \neq 0$

b) $\forall x \in R$

c) Biểu thức vế trái có nghĩa khi $x > 1$ và biểu thức vế phải có nghĩa khi. Từ đó suy ra điều kiện của phương trình là $x > 1$.

d) Điều kiện của phương trình là $x \geq -1$, $x \neq 2$ và $x \neq -2$. Vì $x > -1$ thì $x \neq 2$. Vì $x > -1$ thì $x \neq -2$ suy ra điều kiện của phương trình là $x \geq -1$, $x \neq 2$

Giải Sách bài tập Toán 10 tập 1 bài 2 trang 57

Xác định tham số m để các cặp phương trình sau tương đương

a) $x + 2 = 0$ và $\frac{mx}{x+3} + 3m - 1 = 0$

b) $x^2 - 9 = 0$ và $2x^2 + (m-5)x - 3(m+1) = 0$

Lời giải:

a) Phương trình $x + 2 = 0$ có nghiệm $x = -2$.

Phương trình $\frac{mx}{x+3} + 3m - 1 = 0$ có nghiệm duy nhất $x = -2$ khi $-2m + 3m - 1 = 0$ suy ra $m = 1$.

Vậy hai phương trình tương đương khi $m = 1$.

b) Phương trình $x^2 - 9 = 0$ có hai nghiệm $x = 3$ và $x = -3$

Giá trị $x = 3$ là nghiệm của phương trình

$$2x^2 + (m-5)x - 3(m+1) = 0(1)$$

$$\text{Khi } 18 + 3(m-5) - 3(m+1) = 0$$

Đẳng thức trên thỏa mãn với mọi m .

Giá trị $x = -3$ là nghiệm của hệ phương trình (1) khi

$$18 + 3(m-5) - 3(m+1) = 0$$

$$\Leftrightarrow 30 - 6m = 0 \Leftrightarrow m = 5$$

Khi $m = 5$ phương trình (1) trở thành

$$2x^2 - 18 = 0 \Leftrightarrow x^2 - 9 = 0$$

Phương trình này có hai nghiệm $x = 3$ và $x = -3$.

Vậy với $m = 5$ hai phương trình đã cho tương đương.

Giải bài 3 trang 57 SBT Toán lớp 10 tập 1

Gợi ý làm bài các phương trình

a) $\sqrt{x+1} + x = \sqrt{x+1} + 2$

b) $x - \sqrt{3-x} = \sqrt{x-3} + 3$

c) $x^2 - \sqrt{2-x} = 3 + \sqrt{x-4}$

d) $x^2 + \sqrt{-x-1} = 4 + \sqrt{-x-1}$

Lời giải:

a) Điều kiện của phương trình là: $x \geq -1$. Ta có

$$\sqrt{x+1} + x = \sqrt{x+1} + 2 \Rightarrow x = 2$$

Giá trị $x = 2$ thỏa mãn điều kiện của phương trình.

Vậy phương trình có nghiệm $x = 2$.

b) Điều kiện của phương trình là: $x \leq 3$ và $x \geq 3$ hay $x = 3$.

Giá trị $x = 3$ nghiệm đúng phương trình đã cho.

Vậy phương trình đã cho có nghiệm là $x = 3$.

c) Điều kiện của phương trình là: $x \leq 2$ và $x \geq 4$. Không có số thực nào thỏa mãn đồng thời hai điều kiện này.

d) Điều kiện của phương trình là: $x \leq -1$. Ta có:

$$x^2 + \sqrt{-x-1} = 4 + \sqrt{-x-1} \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow x_1 = 2, x_2 = -2$$

Chỉ có giá trị $x_2 = -2$ thỏa mãn điều kiện $x \leq -1$ và nghiệm đúng phương trình đã cho.

Vậy nghiệm của phương trình đã cho là $x = -2$.

Giải bài 4 trang 57 sách bài tập Toán lớp 10 tập 1

Gợi ý làm bài các phương trình

a) $\frac{3x^2+1}{\sqrt{x-1}} = \frac{4}{\sqrt{x-1}}$

b) $\frac{x^2+3x+4}{\sqrt{x+4}} = \sqrt{x+4}$

c) $\frac{3x^2-x-2}{\sqrt{3x-2}} = \sqrt{3x-2}$

d) $2x+3 + \frac{4}{x-1} = \frac{x^2+3}{x-1}$

Lời giải:

a) Điều kiện của phương trình là $x > 1$. Ta có

$$\frac{3x^2+1}{\sqrt{x-1}} = \frac{4}{\sqrt{x-1}} \Rightarrow 3x^2+1=4$$

$$\Rightarrow x^2=1 \Rightarrow \begin{cases} x=1 \\ x=-1 \end{cases}$$

Cả hai giá trị $x=1$, $x=-1$ đều không thỏa mãn điều kiện $x > 1$.

Vậy phương trình đã cho vô nghiệm.

b) Điều kiện của phương trình là $x > -4$. Ta có

$$\frac{x^2+3x+4}{\sqrt{x+4}} = \sqrt{x+4} \Rightarrow x^2+3x+4=x+4$$

$$\Rightarrow x^2+2x=0 \Rightarrow x(x+2)=0$$

Phương trình cuối có hai nghiệm $x_1=0$ và $x_2=-2$

Cả hai giá trị $x_1=0$ và $x_2=-2$

đều thỏa mãn điều kiện $x > -4$ và nghiệm đúng phương trình đã cho.

c) Điều kiện của phương trình là $x > \frac{2}{3}$. Ta có

$$\frac{3x^2-x-2}{\sqrt{3x-2}} = \sqrt{3x-2} \Rightarrow 3x^2-x-2=3x-2$$

$$\Rightarrow 3x^2-4x=0$$

$$\Rightarrow x(3x-4)=0 \Rightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=\frac{4}{3} \end{cases}$$

Chỉ có giá trị $x=\frac{4}{3}$ thỏa mãn điều kiện $x > \frac{2}{3}$ và nghiệm đúng phương trình đã cho.

Vậy phương trình có nghiệm duy nhất $x=\frac{4}{3}$

d) Điều kiện của phương trình là $x \neq 1$. Ta có

$$2x + 3 + \frac{4}{x-1} = \frac{x^2+3}{x-1}$$

$$\Rightarrow (2x+3)(x-1) + 4 = x^2+3$$

$$\Rightarrow x^2 + x - 2 = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ x = -2 \end{cases}$$

Giá trị $x = 1$ bị loại do vi phạm điều kiện $x \neq 1$ và giá trị $x = -2$ nghiệm đúng phương trình đã cho.

Vậy nghiệm của phương trình đã cho là $x = -2$.

Giải SBT Toán lớp 10 tập 1 bài 5 trang 57

Xác định m để mỗi cặp phương trình sau tương đương

a) $3x - 2 = 0$ và $(m+3)x - m + 4 = 0$

b) $x + 2 = 0$ và $m(x^2 + 3x + 2) + m^2x + 2 = 0$

Lời giải:

a) Phương trình $3x - 2 = 0$ có nghiệm $x = \frac{2}{3}$, thay $x = \frac{2}{3}$ vào phương trình

$(m+3)x - m + 4 = 0$, ta có

$$(m+3)\frac{2}{3} - m + 4 = 0$$

$$\Leftrightarrow -\frac{1}{3}m + 6 = 0 \Leftrightarrow m = 18$$

Với $m = 18$ phương trình $(m+3)x - m + 4 = 0$ trở thành $21x = 14$ hay $x = \frac{2}{3}$

Vậy hai phương trình tương đương khi $m = 18$.

b) Phương trình $x + 2 = 0$ có nghiệm $x = -2$. Thay $x = -2$ vào phương trình

$m(x^2 + 3x + 2) + m^2x + 2 = 0$, ta có

$$-2m^2 + 2 = 0 \Leftrightarrow m = \pm 1$$

Khi $m = 1$ phương trình thứ hai trở thành

$$x^2 + 4x + 4 = 0$$

$$\Leftrightarrow x = -2$$

Khi $m = -1$ phương trình thứ hai trở thành

$$-x^2 - 2x = 0$$

$$\Leftrightarrow -x(x + 2) = 0$$

Phương trình này có hai nghiệm $x = 0$, $x = -2$.

Vậy hai phương trình đã cho tương đương khi $m = 1$.